VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESULJETEK!

Ára: 2,30 Ft

PÉCSI Dohánygyár

XII. évfolyam, 12. szám — A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA — 1986. DECEMBER

Pszichológusok a gyárban

A fáradtság mérhető

November második hetében mintegy 100–120 fő fizikai dolgozó pszichológiai vizsgálatára került sor vállalatunknál. A felmérés lényegében az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás segítésére irányult.

Három lépcsőben

Mire irányultak ezek a háromlépcsős vizsgálatok?

1. Teszt – öt, növekvő nehézségi fokozatú, összesen 60 ábracsoportot kellett átnézni és kiválasztani a sorba beleillő, hiányzó ábrát. Ezt a vizsgálatot csoportosan végezték és mintegy 50 percet vett igénybe. Ezzel a teszttel kezdődött a felmérés, melynek az volt a célja elsősorban, hogy a felmérésben részt vevő dolgozók megismerkedjenek a felmérést végzőkkel.

2. Igénybevételi vizsgálatok – munkaidő elején és végén műszerekkel végezték a felmérést. Ilyen volt például a szoritás erősségét regisztráló műszer vagy a fénypont-vibrálás figyelése. Jól megfigyelhető volt a dolgozók elfáradása a műszak végére. Néhány olyan eset is előfordult, amikor a dolgozó mérési eredményei a munkakezdéskor rosszabbak voltak, mint a műszak végén. Az elbeszélgetés során ki is derült, hogy a dolgozó keveset pihent és már fáradtan jött be dolgozni.

3. Egyéb – jórészt műszeres vizsgálatok. Talán ezek voltak a legérdekesebb kísérletek. A figyelmet, koncentrációt, emlékezőképességet vizsgálták. Aki részt vett a felmérésben, emlékszik, milyen izgalmas volt a számokat kikeresni a táblán, hát még amikor két számsort kellett figyelni! Az egyik a páratlan számok 50-től 1-ig visszafelé, a másik pedig 1-től 50-ig növekvő sorrendben. S mindezt adott idő alatt kellett megtalálni és hibátlanul, mert a gép jelezte, ha nem a sorrendben következő számot érintette meg a dolgozó.

Ezekhez a vizsgálatokhoz tartozott még egy nagyon érdekes kísérlet: számokat kellett írni úgy, hogy az adott induló számhoz 1-et, majd 2-őt, végül 3-at kellett hozzáadni és így folytatni, amíg a kísérletvezető nem szólt. Ez látszólag nagyon egyszerű feladat, a valóságban azonban nem is volt olyan könnyű.

Mire jó?

Mire lehet majd használni ezeket a mérési eredményeket? Mit fog mutatni és értékelhető-e egyáltalán ez a „játék"?

A felmérés eredményeként mindenkiről készül egy úgynevezett „képességprofil", amely magában foglalja az intelligencia, a gondolkodás, az észlelés-beavatkozás, a figyelmi funkciók sajátosságait, a reakcióidőket. Ez a képességprofil jó és megalapozott információt nyújt a képezhetőségről, ami a beiskolázást, továbbtanulást alapozza meg. Lehetőséget nyújt az egyes emberekkel való differenciált vezetői munkára, felhívja a figyelmet a fokozott odafigyelést igénylő dolgozóra (pl. szédülés – balesetmegelőzés).

A képességprofil mellett még olyan, talán másodlagosnak nevezhető, de igen fontos információt is adnak a vizsgálatok, mint pl. az egyes munkakörök terhelő (fárasztó) határának mértéke. A vizsgálati módszeregyüttes végül alkalmas durva látási és szervi eredetű idegrendszeri károsodás korai szűrésére is.

A vizsgálatokat egy hét leforgása alatt, két műszakban végezték el a pszichológusok. Ez nem volt kis teljesítmény, hiszen több mint 100 embert kellett 3–4 alkalommal mozgatni úgy, hogy termeléskiesés ne legyen, ugyanakkor a vizsgálóműszerek mindegyike ki legyen használva. Ezért volt szükség a precíz, pontos időbeosztásra, amelyet kisebb zökkenők után sikerült jól betartani.

A vizsgálatot végző pszichológusok véleménye szerint várakozáson felül jó volt a részvételi arány és a fegyelem, késések alig fordultak elő. A felmérés zavartalanságát nagymértékben segítette a termelési főosztály, a műszaki osztály és az anyag- és áruforgalmi osztály minden szintű vezetőjének kedvező hozzáállása. Rajtuk múlott ugyanis az, hogy dolgozónkénti 2,5–3 óra vizsgálati idő, ami gyári szinten mintegy 300 órát jelentett, nem okozott termeléskiesést.

Köszönet érte minden segítőkész vezetőnek.

Simon Éva

Másfél millió forint a KST-ben

Idén se térünk el attól a régi jó szokástól, hogy tájékoztatjuk dolgozóinkat a KST-kifizetéséről.

Örömmel adhatunk számot arról, hogy 285 fő KST-tag részére betétként 1 502 400 Ft, kamatként 20 558 Ft-ot fizettünk ki november 18-án. Természetesen az év folyamán voltak változások, az év közben kilépett 26 fő dolgozó részére 66 600 Ft betétet és 718 Ft kamatot fizettünk ki. A KST egyik leglényegesebb szolgáltatása, hogy év közben kölcsönt lehet folyósítani. Az elmúlt KST-év folyamán 207 fő részére 71 alkalommal került sor kölcsön folyósítására, a kölcsön összege 590 200 Ft volt.

Talán nem érdektelen megemlíteni azt sem, hogy a KST ügyvitele az év folyamán naprakész volt, az OTP ellenőre a revízió során kifogást nem tett. Összesítve megállapíthatjuk, hogy a KST-szervezet eleget tett feladatának, vagyis tagjainak megtakarítását saját szervezetünk útján gyűjtötte be, és a kölcsönös segítés elve alapján a tagoknak kölcsönt adott ki.

A KST-év tehát lezárult, és tulajdonképpen már el is kezdődött az új KST-idény, ami abból a szempontból is igen kedvező, hogy – közeledvén az ünnepek, – még némi kölcsönfelvétellel ki lehet egészíteni az ajándékozásra szánt összeget.

Eddig az új KST-évben 272 fő lépett be a KST-tagok sorába, és kifizettük már az első kölcsönöket is. Tájékoztatásul közöljük még, hogy bárki, aki kedvet érez arra, hogy takarékoskodjék, bármikor az év folyamán is jelentkezhet a KST-tagjainak a sorába. Minden tagot örömmel várunk.

A leendő tagoknak még annyit ismertetőül, hogy a tag saját elhatározásától függ, hogy milyen összegű havi betétekkel kíván belépni, az általa jegyzett betétet az előlegkor helyezik levonásba, és az új tagok részére 3 havi tagság után nyílik meg a lehetőség először KST-kölcsön felvételére, amit 4 hónapra tudunk adni.

Minden régi KST-tagnak jó bevásárlást kívánunk, és várjuk új tagok jelentkezését!

KST-vezetőség

Üdülési lehetőségek 1987-ben

A szakszervezeti bizottság megkapta az 1987. évi SZOT-beutalókat. Az előző évi szokásoknak megfelelően az újságunkban közöljük, hogy ebben az üdülési formában milyen lehetőségeink vannak.

1987. jan. 7.—jan. 20-ig: Mátrafüred, egyéni 1148,— Ft.

1987. jan. 8.—jan. 21-ig: Hajdúszoboszló házaspár, (gyógy) 2016,— Ft.

1987. febr. 4.—febr. 17-ig: Siófok (ezüstpart) házaspár + 1 gyerek 1820,— Ft.

1987. márc. 12.—ápr. 1-ig: Siófok, szanatórium 1071,— Ft.

1987. ápr. 28.—máj. 4-ig: Alsó-Ausztria, egyéni 6000,— Ft.

1987. ápr. 28.—máj. 4-ig: Alsó-Ausztria, egyéni 6000,— Ft.

1987. ápr. 15.—ápr. 28-ig: Mátrafüred, házaspár, 2296,— Ft.

1987. máj. 20.—jún. 2-ig: Szilvásvárad, házaspár + 1 gyerek, 1876,— Ft.

1987. máj. 8.—máj. 21-ig: Siófok, házaspár + 1 gyerek, 1680,— Ft.

1987. máj. 24.—jún. 2-ig: Hajdúszoboszló, házaspár (gyógy) 1740,— Ft.

1987. jún. 19.—júl. 2-ig: Szántód, családos, (2 gyerek), 3836,— Ft.

1987. júl. 29.—aug. 11-ig: Hajdúszoboszló, egyéni (gyógy) 1008,— Ft.

1987. aug. 13.—aug. 26-ig: Balatonkenese, családos (2 gyerek), 3416,— Ft.

1987. aug. 5.—aug. 18-ig: Röjtökmuzsaj, gyerek (fiú), 616,— Ft.

1987. aug. 19.—aug. 29-ig: Fonyódliget gyermek (leány), 484,— Ft.

1987. aug. 5.—aug. 18-ig: Kőszeg, gyermek (leány), 616,— Ft.

1987. ápr. 1.—ápr. 21-ig: Parádfürdő gyermek (leány) 819,— Ft.

1987. aug. 27.—szept. 9-ig: Leányfalu, házasp. + 1 gyerm. 1204,— Ft.

1987. aug. 28.—szept. 10-ig: Siófok, házasp. + 1 gyerm. 1680,— Ft.

1987. szept. 23.—okt. 6-ig: Sopron, házaspár, 2296,— Ft.

1987. szept. 17.—szept. 30-ig: Hajdúszoboszló, egyéni (gyógy) 1008,— Ft.

1987. okt. 15.—okt. 28-ig: Hajdúszoboszló, házaspár, (gyógy) 2016,— Ft.

1987. okt. 20.—nov. 2-ig: Badacsony, házasp. + 1 gyerm. 1036,— Ft.

1987. nov. 10.—nov. 16-ig: üdülőhajó, egyéni 469,— Ft.

1987. dec. 2.—dec. 22-ig: Hévíz, szanatórium 1071,— Ft.

1987. dec. 9.—dec. 22-ig: Mátrafüred, házaspár, 1876,— Ft.

1987. dec. 10.—dec. 23-ig: Hévíz, házasp. (gyógy) 2576,— Ft.

1987. dec. 29.—jan. 11-ig: Badacsony, egyéni, 518,— Ft.

A beutalókkal kapcsolatban *Varga Károlyné* üdülési felelős ad az érdeklődőknek felvilágosítást.

Szakszervezeti bizottság

Kellemes ünnepeket!

Köszöntő

Elmúlt egy év, vállalatunk legújabb kori történetében a legjelentősebb. Képesek voltunk növelni a termelést az előzőekhez képest. Növeltük a nyereség tömegét, a készáru megrendeléseket pontosan, lelkiismeretesen teljesítettük. Közben minden mennyiségi, minőségi és önköltségi kisiklás nélkül áttelepítettük technológiai gépparkunk jelentős részét az új gyártócsarnokba.

Felül tudtuk múlni 1985. évi önmagunkat, többet tudtunk adni a népgazdaságnak és önmagunknak is. A termelésünk 1986. évben meghaladta a 7500 millió db cigarettát. A Sopianae már-már az ország legnagyobb vulumenű terméke. 1985-ben megjelentetett termékünk, a Lady és Junior megbizhatóan fejlődött. Ez év elején megjelentettük a Pátria cigarettát, meglepetést keltettünk 2 új 100 mm-es termékkel, a Sopianae 100-zal és a Nádorral. Különösen a Sopianae 100 vivott ki jelentős piaci sikert már a megjelenés első hónapjaiban.

Nyereségtömegünk 150 millió forint fölött, tervszinten alakul. Dolgozóink keresetszintjét valamivel több mint 10%-kal növeltük. 1985. évhez képest közel háromszorosára növeltük export teljesítményünket, továbbá számos olyan különböző eredményt értünk el, melynek megvalósítása következtében a Pécsi Dohánygyár több, jobb és erősebb mint valaha is volt. Az eredmények önmagukért beszélnek, a vállalatot és ezen belül azokat a gondosan dolgozó, tevékenykedő, újat kereső munkatársainkat dicséri, akik ezt a teljesítményt tevékenységükkel témjelezték. Minden, ami új, ami több, szebb és eredményesebb, emberi munkaerő eredménye. De ilyen eredményeket csak szakmailag hozzáértő, lelkiismeretesen felkészült, a jövőben szilárdan bízó emberek tudnak elérni, akik egy jól szervezett csapatmunkában vesznek részt, akik végrehajtják a részükre kiosztott feladatot, legyen ez a feladat akár önmagunk, akár a vállalat részéről megfogalmazott. A mi dolgozóink jelentős többségét a lelkesedés, a többre, jobbra való törekvés hatja át. Ezt nem szavaink, hanem tetteink bizonyítják.

Ismételten magasabbra emeltük a küszöbszintet, amivel a következő években még magasabbra léphetünk, bár a népgazdasági helyzet bonyolultabbá vált, a szabályozó rendszer szigora nőtt. A további fejlődéshez újabb és újabb tartalékokat kell mozgósítani, fel kell tárnunk minden reális szellemi és anyagi tartalékot annak érdekében, hogy a fejlődés ütemét a jövő évben is megtarthassuk. A jövőben is el kell érnünk azt, hogy a Pécsi Dohánygyár dolgozóinak életszínvonala ne csökkenjen. A szoros szabályozók körülményei között is biztosítani kell a reálbérek megőrzéséhez szükséges keresetnövekedési feltételeket. A jövőben tovább kell fokozni piachoz való alkalmazkodásunkat, erőteljesebb piacpolitikát kell folytatni a magasabb nyereséghozamú termékek piaci érvényesüléséhez. Ésszerű termékmegosztó politikát kell folytatni a társvállalatokkal. Mindezeken túl tovább kell fejleszteni az emberi termelő és alkotó munka eredményhozamát, a munka hatékonyságát. Csakis így, és ezen az úton tudjuk fenntartani önbecsülésünket, azt az elismerési szintet, amelyet népgazdasági méretben a szakmán belül regionálisan kivívtunk magunknak. Ezen az úton járva érjük el, hogy a mind hatékonyabb munka következménye egyéni életvitelünkben is meghatározó formában jelentkezik.

A jövő magasabb szintje: a népgazdaság követelménye és saját magunk követelménye önmagunk felé.

Köszönjük a Pécsi Dohánygyár dolgozóinak azt a hatásos, lelkiismeretes munkát, melyet a búcsúzó évben tanúsított. Sok sikert kívánunk az 1987. évi magasabb, merészebb terveink végrehajtásában és természetesen nagyon boldog új évet egyéni életükben is!

A vállalat vezetősége

Harminchárom év után

Loósz Lajosné

Loósz Lajosné, az Anyag- és Áruforgalmi osztályvezető helyettese 33 évig dolgozott a Pécsi Dohánygyárban, fiatal lány volt, amikor a kapun bejött, s most boldog nagymamaként élvezheti megérdemelt pihenését. Az utolsó munkanapján beszélgetünk – már amennyire az „beszélgetés" volt...

– *Hogy érzed magad?*

– Ma már egyszer „kiböggtem" magam, sorra érkeznek a disztáviratok, Debrecenből, Egerből, Nyíregyházáról, a telefonok a partnercégektől, vállalatoktól. Megfogadtam, hogy erős leszek, de ez nem nagyon sikerült eddig. Nagyon vártam már ezt a napot, mert bármennyire jól bírtam a munkát, éreztem, hogy most kell elmennem, amikor még viszonylag jó erőben vagyok. A családomnak ebben az időszakban nagy szüksége lesz rám, itt pedig a munkahelyemen arra van szükség, hogy a következő generáció vegye át a stafétabotot.

– *Milyen volt ez a 33 év?*

– Ebben a hosszú időben volt minden, kellemes és kellemetlen is. A rosszra nem is tudok és nem is akarok emlékezni, a jóra viszont annál inkább. A vállalatnál mindig megbecsültek. Az anyagi és erkölcsi elismerést mindig megkaptam, különösen jól esett most ez a miniszteri szintű kitüntetés. Elmondhatom, hogy kevesen mennek el ilyen jó szájízzel, ezt kívánom mindenkinek, aki utánam jön.

– *Legendás hírűek voltak kapcsolataid. Olyan nem létezett, hogy valamit meg ne tudtál volna szerezni, el ne tudtál volna intézni. Mi ennek a titka?*

– Én sem úgy születtem, hogy kiváló kapcsolattetemtő-készségem lett volna. Ezt hosszú idő alatt, amit ebben a munkakörben dolgoztam, meg kellett tanulnom. A személyes kapcsolatokat nem lehet levelezéssel, egyéb bürokratikus formákkal helyettesíteni, tudni kell mindenféle típusú emberrel tárgyalni. Ezt a munkát szeretni kell, a sikerhez a jó emberi kapcsolatok nélkülözhetetlenek.

– *Át tudtad adni ezeket a kapcsolatokat?*

– Mindenkitől elköszöntem, beleértve külső nagy szállítócégeket is, felhívtam a figyelmüket az utódomra. Kértem, hogy továbbra is minden úgy menjen, mint eddig. Ezeknek az évtizedes kapcsolatoknak az alakulása csak attól függ, hogyan folytatják az utánam jövők. Vallom, hogy megfelelő hangnemben mindent el lehet intézni, de csak akkor, ha a segíteni akarás kölcsönös.

– *Annak ellenére, hogy Te voltál ennek az osztálynak a legrégebbi dolgozója, sosem voltál az osztályvezetője. Nem fájt ez egy kicsit?*

– Nekem nem a rang számított, hanem a munka. Sosem volt névjegyem, engem anélkül is ismert mindenki. Sajnos, ma még sokan azt gondolják, hogy az elismerés, a sikeres életpálya az íróasztal nagyságától, a hierarchiában elfoglalt helyétől függ. Én máshogy gondolkoztam, nem volt ilyen irányú hiányérzetem.

– *Nem maradtál volna még?*

– Nem. Már így is tovább maradtam, mint terveztem. Elmenni is tudni kell, hiszen nincs nélkülözhetetlen ember. Úgy érzem, hogy ide bármikor visszajöhetek – vissza is fogok jönni.

Sigora Irma

*

Egészségi állapota miatt nyugdíjazták DÜRÖMBÖZŐ KÁROLYT, aki 26 évet dolgozott a Dohánygyárban, a TMK-üzem karbantartó csoportjánál. Nemrég búcsúztunk nyugdíjba vonulása alkalmából kedves munkatársunktól. Mindenki szerette, tisztelte őszinteségéért, segítőkészségéért, emberségéért, és ez sokkal több mint csak 26 év munkaviszony.

Kívánjuk, hogy az elkövetkezendő évek jobb egészségi állapotban találják ezt a mindig csupasziv embert!

Csendben — a zajban

Albrecht Béla

Lehet-e azzal is kitűnni, hogy valaki halkan, szerényen dolgozik, csendben szerelgeti a gépet? Igen, őt is észreveszik – ha jól végzi munkáját. *Albrecht Béla* is csöndben dolgozgat, s szorgos munkája eredményét most ismerték el miniszteri kitüntetéssel.

A csöndet csak jelképesen kell érteni, hisz a cigarettagyártó teremben, a gépek mellett sohasem volt nagy csönd. S ő is idestova 20 éve (pontosan 19) dolgozik a Dohánygyárban. Mióta itt van a vállalatnál mindig a cigarettagyártó gépek javításával foglalkozott. 1967-ben, amikor a gyárba került, gyakorlat nélküli fiatalemberként – a cigarettagyártásba vették föl műszerésznek. *Faller József* főgépmester mellett tanulgatta a gépek üzemeltetését, felépítését, javítását.

– *Mostanában a 100-as cigarettagyártó gép, a Garant-Max mellett látni gyarkan.*

– Most éppen ezzel foglalkozom, de engem mindig érdekelt az olyan probléma megoldása, mely a megszokottól eltérő feladatok elé állítja az embert. Ez a gép is ilyen. Szeretem a munkámat, a gépeket, s tudom, hogy a gépek teljesítménye minősíti a gépmester munkáját. Ha kisebb hibákat, az üzemelés közben észlelt kifogásokat kiküszöbölik, jó minőségű és megfelelő mennyiségű cigarettát lehet gyártani. Tíz évig dolgoztam a szervizben, itt mindig lehet a gépen találni valami javitanivalót, s örültem, ha rájöttem egy lényeges hibaforrásra.

– *Most olyan munkakörben dolgozik, hogy a gép üzemelési folyamatában kell elháritani a termelést gátló tényezőket. Ez hogy hat a munkájára?*

– Ebben a szituációban kevesebb idő van arra, hogy próbálkozzunk a megoldásokkal, hiszen minden perc lényeges termeléskiesést okoz. Azt kell gondolni, hogy a jelentkező okot milyen meghibásodások, melyik alkatrészek kopása, vagy működésbeni zavara idézi elő. Csak az segíthet a gyors megoldásban, ha összefüggéseiben át tudja valaki tekinteni.

– *Általában az új gépek beüzemeltetésénél ott szokott lenni. Ez önként vállalt feladat, vagy kapja a megbizást?*

– Ezt egyértelműen nem lehet elhatárolni, azt hiszem mindkettő. Érkezett egy új géptípus, mindjárt felkeltette az érdeklődésemet, vajon miben tér el az előzőtől. Ez maga után vonta, hogy meg is kaptam feladatnak üzembe helyezés után a szervizes műszakban a javitását, műszakban pedig az üzemszerű bejáratásnál ott kellett lennem.

– *Melyik géptipust kedvelte meg leginkább az elmúlt évek alatt?*

– Mindegyik jelentett valami újat, s az ember arra mondja, hogy szereti, amelyik a legjobbnak bizonyul a későbbiek során a termelésben. Most a Garant-Max érdekel, mivel új típusú cigarettát állítunk elő, mely magasabb minőségi követelményeket kell, hogy kielégítsen.

– *Már régóta itt van a vállalatnál, hogyan látja a fejlődés irányát?*

– Nagyon sok átalakuláson ment át az egész termelési folyamat, a gyártógépek változtak, a géppark számszerűen megnőtt. A gyártógépek, a gyártás-csomagolás helyileg és szervezetileg is többször változott.

– *Mi a véleménye a jelenlegi kialakult helyzetről?*

– Kedvezően alakul az új üzemcsarnokban az emberek közötti kapcsolat. A dolgozók már nem csupán a gyártási problémák után érdeklődnek, hanem a csomagolás iránt is. Jó irányban megváltozott a szemlélet.

– *Úgy tudom brigádvezető, az utóbbi emlitett változás érezhető a brigádmunkában is?*

– Igen, már 10 éve, hogy brigádvezető vagyok. A változás ott másképp jelentkezik. Figyelünk egymásra és segítjük egymás munkáját, de inkább a vállalati gmk megléte ennek az oka. Hajlamosak vagyunk azt mondani, hogy a brigádmunkát az egyéb gazdasági- termelési leterhelésünk hátráltatja, de igaziból egyéb ok is rejlik mögötte.

– *Mit vár az idei év belejezésétől?*

– Mindenekelőtt, hogy a cigarettatermelésben tudjuk produkálni az előírt programot, megfelelő mennyiségben és minőségben, s ezáltal a kitűzött nyereség realizálódjon.

– *Mit vár a jövő évtől?*

– Nyugodtabb termelési ütemet, az új gépek sikeres beüzemelését és a Sopianae 100 piaci sikerét, termelésének felfutását.

Reméljük az elkövetkező évek során lesz alkalma több új gép üzembe helyezése utáni bejáratásnál részt venni, az eddig szerzett szakmai tudását átadni olyan gépmestereknek, akik hasonló érdeklődéssel, pontossággal és szorgalommal végzik a munkájukat.

M. T. J.

75 éves a Dohánygyár (4.)

A két háború között

A meginduló gyár kezdetben igencsak keveset termelt, persze mai szemmel nézve. A kezdeti időkről pontos számszerű adataink nincsenek, de 1925-ből, a gyár újbóli megindulásakor is mindössze évi 255 millió cigaretta volt a termelés (évi!) és 463 ezer kg cigarettadohány. Figyelembe kell azonban venni, hogy akkor a műveletek java kézi erővel történt. Gyakran kézi töltéssel készültek a cigaretták, s a súlypont inkább a cigarettadohányon volt.

Gyárunk az első világháborút követően is dolgozott, a szerb megszállás alatt, egészen 1919 elejéig. Ekkor a szerbek a gyárat leszerelték, minden mozgatható és leszerelhető elvittek, nemcsak a gépeket és a nyersanyagot, de még az ajtókat, ablakokat, sőt ablakkereteket is, nem beszélve a központi fűtések radiátorairól. Mindezt Szendrőbe szállitották.

1923-ban kezdték meg újból a gyár felszerelését, s ekkor a főbb gépi berendezés a következőkből állott:

— 6 db C. S. A. dohányvágógép,

— 4 db Ecclipse cigaretta dohánycsomagoló,

– 14 db U. M. jelű cigarettagyártó gép.

Voltak ezenkívül kisebb dohányipari és egyéb általános gépészeti gépek, de például a cigarettacsomagolás teljes egészében kézzel történt, úgynevezett 100-as dobozszabványban. A csomagolónők műszakonként 60—80 ezer darab cigarettát is becsomagoltak, sőt később a kiemelkedő teljesítmény már 100 ezer fölé emelkedett.

Az érdekesség kedvéért talán érdemes megjegyezni a csomagolás lefolyását. Természetesen nem egyenként számolták le a cigarettákat, hanem egy kis sárgaréz lapáttal, melynek 17 hornya volt. Ebből egy dobozba hat lapáttal tettek úgy, hogy a hatodik lapátból kettőt visszavettek. Némelyek ördöngős gyorsasággal tudtak csomagolni.

A gyári létszám a két háború között 400—600 között mozgott, a második háború alatt már több, induláskor alig több 300-nál. A két háború között 25 gr-os egységbe csomagolták a Legfinomabb Magyar, a Középfinom Török és a Balkán dohányokat, 100 gr-os egységbe Balkán dohányt. Cigaretták közül a Hunnia, Symphonia, Memphis, Levente, Extra, Mirjam és Dráma cigaretták készültek nálunk is, illetve később a Honvéd cigaretta is. Eközben már kaptunk 20-as egységű csomagológépeket (kettőt), s a cigaretták egy része ezekbe került elcsomagolásra.

Néhány adat említése nélkülözhetetlen, ha a fejlődést látni akarjuk.

— 1936-ban 420 fő (ebből női dolgozó 291 fő) előállitott 316,3 millió cigarettát és 2820 mázsa cigarettadohányt,

— 1939-ben 351 fő, köztük 262 nő, előállitott 315,3 millió cigarettát és 4680 mázsa cigarettadohányt,

— 1940-ben 313 fő, közülük 249 nő, előállitott 439 millió cigarettát és 5821 mázsa cigarettadohányt.

A bűvös egymilliárdos termelést csak 1951-ben léptük túl, de ekkor már cigarettadohányt nem termeltünk. Hát ezek bizony mai szemmel nézve igencsak szerény számok, de figyelembe kell azt is venni, hogy az akkor modernnek mondott Triumph III. jelű gépek (műszakonként 480 ezer darab teljesítménnyel) csak 1940 novemberében érkeztek, mégiscsak elismerésre méltók. Különösen áll ez akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a dohányipar egész évi termelése 1925-ben 1,8 milliárd db, 1936-ban 2,5 milliárd db volt. Ez a mai termelésnek mindössze 10%-a. Ennyire elterjedt közben a dohányzás.

A dohánygyár élén az igazgató állt, rajta kívül még két úgynevezett „felelős számadó" volt, az aligazgató és a gondnok. Az aligazgatóhoz a termelés és a pénzügyek, míg a gondnokhoz a szertári és műszaki raktár és a telep egésze tartozott, a termelésen kívül. (Vagyonőrség, virágház, kisebb beszerzések, felújítások, stb.)

A termelő részlegek élén egy-egy osztályvezető állt, a műhelyeket pedig a gépésztiszt vezetésével a gondnok irányította. Nagyobb apparátusra azért sem volt szükség, mivel a gyár szoros központi irányítás alatt állt, változtatni még az igazgatónak sem volt közvetlenül joga, csak javaslatot tehetett a központ felé, ahonnan évente lejött egy bizottság a javaslatok elbírálására, s azokat vagy engedélyezte, vagy nem. A központ által megszabott létszámkeretet sem volt szabad átlépni, sőt még a munkakörök száma is szabályozott volt, hogy például hány asztalos, villanyszerelő, vagy egyéb munkakörben foglalkoztatottat lehet alkalmazni. E kereteket egymás terhére nem volt szabad átlépni. Még az elszámolási nyomtatványok is azonosak voltak minden egyes gyárnál.

A dolgozók munkaideje ekkor reggel héttől este fél hatig tartott, vagyis 10 és fél óra volt, ebből azonban másfél óra a géptisztítási idő. A munkaidő kezdetét és végét egy kis haranggal jelezték, és a késést igen szigorúan büntették. Munkakezdés után a gyár kapuját bezárták, elkésve senkit sem engedtek be. Munkaidő alatt eltávozási engedélyt csak a legritkább esetben adtak, személyre és időre szóló kis cédulával. A munkaidő befejeztekor mindenkit személyes motozásnak vetettek alá, hogy a lopásokat megakadályozzák.

Krómy Károly

Szakszervezeti hírek

Korábbi számunkban már beszámoltunk arról, hogy a mi vállalatunknál is megalakul a Szakszervezet Ifjúsági Tagozata. A tagozat választási értekezletét 1986. december 10-én tartottuk meg. A feladattervnek megfelelően ezen a küldöttértekezleten tájékoztattuk az ifjúság képviselőit az ifjúsági tagozat főbb feladatairól, jog- és hatásköréről és a bizalmi testülettel való együttműködésről. A tagozat öt fős, minden munkaterület képviselteti magát, a jelölő bizottság javaslata alapján a titkári tisztségre két személyt jelöltünk, a választás titkosan történt. Legközelebbi számunkban részletesen beszámolunk a választás eredményéről.

Szakszervezeti bizottságunkat levélben megkereste egy Budapesten élő iparművész felesége, — sürgős segitséget kérve. Leirta, hogy férje súlyos, halálos betegségben szenved, de egy külföldön elvégzett műtét után van remény arra, hogy megmentsék életét. A kérdéses műtétet Londonban végzik el, ha a 3,5 millió forint összejön a költségek fedezésére. A szakszervezeti bizottság a kérést megtárgyalta, és úgy mérlegelt, hogy 20 000,— Ft-tal hozzájárulunk a beteg műtéti költségeihez. A gazdasági felelősünk körültekintően eljárt, hogy pénzügyileg szabályosan történjék az összeg átutalása, meggyőződtünk arról is, hogy a levél a valóságnak megfelelő tényeket tartalmazza.

Bizonyosan számtalan ember van hasonló, reménytelen helyzetben, sajnálatos az, hogy csak néhánynak van ilyen lehetősége, ennek ellenére úgy éreztük, hogy a kétségbeesett kérés elől nem szabad elzárkóznunk.

A szakszervezeti bizottság ezúton kívánja a döntéséről a dolgozókat tájékoztatni.

1986-ban is változatlanul támogattuk dolgozóink lakásvásárlását. Az OTP-lakások vásárlásához és a magánerős építkezésekhez kamatmentes munkáltatói kölcsönt adtunk. Ez évben realizálódott az 1984-ben elkezdett OTP címzett lakásépítés is, ezzel a formával tíz dolgozónk költözhetett új otthonba.

Kamatmentes kölcsönt kaptak: *Horváth Árpádné*, 20 000,– Ft, *Derváli Ferenc* 50 000,– Ft, *Horváth Lajosné II.* 60 000,– Ft, *Mundli Andrásné* 50 000,– Ft, *Kovácsné Nagy Teréz* 30 000,– Ft, *Kovács György* 30 000,– Ft, *Szőke Jánosné* 40 000,– Ft, *Gayer Béla* 50 000,– Ft, *Varga Józsefné* 32 000,– Ft, *Bozsikné Kis Vén Anikó* 30 000,– Ft, *Tóth György* 60 000,– Ft, *Fatér Sándor* 30 000,– Ft, *Bodnár László*, 60 000,– Ft, *Krisztics János*, 50 000,– Ft, *Fehér Sándor* 80 000,– Ft, *Meláth András* 60 000,– Ft, *Kovács Erika* 60 000,– Ft.

OTP címzett lakást pedig: *Temesi Péter, Takáts László, Merling Péter, Fatér Sándor, Tóth György, Varga Józsefné, Bodnár László, Papp János, Jancsi Sándorné, Kovács Dezsőné* kaptak.

S. I.

PÉCSI DOHANYGYAR
A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő:
dr. Simonné dr. Barnáth Erika
Kiadja a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Jádi János
Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pécsi Szikra Nyomda
7630 Pécs, Engel János u. 8.
F. v.: Farkas Gábor igazgató

Konferencia Budapesten

Minőség – szervezettség – fegyelem

A Kongresszusi Központ adott helyet a VII. Országos Minőségügyi Konferenciának, mely a Minőség-szervezettség-fegyelem jelszavak jegyében zajlott le ez évben, s a több mint 1000 résztvevő ezen témakörökben kapott népgazdasági szintű tájékoztatót a plenáris előadások meghallgatásakor, majd ezt követően a szekcióüléseken különböző ipari vállalatok vezérigazgatói, igazgatói, tudományos kutatóintézetek igazgatói, főmunkatársai, valamint mezőgazdasági termelőegységek vezetői foglalták össze hasznosításra szánt tapasztalataikat.

Az adósságállomány nő

Dr. Sütő Kálmán MTESZ KSZMB elnök megnyitója után *Marjai József*, a Minisztertanács elnökhelyettese a *„Szervezettség, fegyelem, minőség: a népgazdaság erősítésének eszközei"* címmel tartotta meg a hallgatóság részéről nagy érdeklődéssel figyelt előadását. Az előadást a VI. ötéves terv főbb célkitűzéseinek ismeretével indította. Elmondotta, hogy 1985. évben az ország hitelképessége javult az előző időszakhoz képest, növekedett nemzetközi presztízse, míg itthon csökkenteni kellett a felhasználást, a műszaki beruházást, minek következtében avult a műszaki fejlesztési színvonal. Hogy a kitűzött és várt eredmény mégsem következett be, az többek között annak is tulajdonítható, hogy a belföldi visszafogás nem megfelelő volt. Emiatt csökkent a nemzeti jövedelem 1,4 százalékkal. Ezek után 1986-ban mi lehetett a legfontosabb célkitűzés? Az 1985. évi romlás megállítása, az adósságállomány csökkentése. Sajnos, az eddigi jelek szerint az 1985-ös év kedvezőtlen jelei, jelenségei áthúzódtak erre az évre is. Így:

– a bruttó jövedelem elmarad a tervezettől,
– a termeléshatékonyság tovább romlik,
– a belföldi felhasználás még mindig emelkedik,
– az adósságállomány növekszik.

Mi van ezek mögött tulajdonképpen? Az MT elnökhelyettese megállapítása szerint – amit ugyan sok más fórumon is hallunk a mai időben – az intézmények, vállalatok sem az irányításban, sem a végrehajtásban nem valósítják meg azt, hogy a jövedelmeket csak a teljesítmény emelésével lehet növelni. Marjai elvtárs itt utalt először előadásában *a minőség kérdésének időszerűségére*, amikor a versenypozíció meghatározójává tette azt, s hangsúlyozta, a gazdasági kérdések természetes részeként kell kezelni a minőséget. A nemzetközi fizetőképesség javításában a minőség biztosítása is fontos szerepet tölt be. A termékminőségbe mindig bele kell érteni a gazdálkodás minőségét is. Az előadó szavai szerint: *„A gazdaságban a minőség gazdaságpolitikai, de egyben politikai kérdés is. Hátrányokat okoz, ha ezt nem így veszik figyelembe. A minőség gazdasági előnyt, hasznot eredményez."* Márpedig a hazai piac gyakran lekezelő, passzív a minőség kérdésében. Úgy gondoljuk, a jövőben segít ezen majd a piacfelügyeleti tevékenység, a műszaki szabványosítás, s a szigorúbb felelősségrevonás, a hatóság részéről történő szankcionálás. Mindezek ésszerű kombinációjára van szükség a gazdasági életben a minőség befolyásolására.

Angliában miért?

Marjai elvtárs a továbbiakban ismertette, hogy a fejlett tőkés országokban korábban felismerték az állam feladatait a minőség kérdésében. Angliában a kormány nemzeti üggyé nyilvánította a minőség ügyét, Japánról nem is beszélve. Ugyanakkor a KGST-országok csak az 1984-ben megtartott gazdasági értekezleten tettek komoly lépéseket e téren, melyeknek célja volt: kikényszeríteni a termékek minőségének javítását. 1985-ben már „állami központi minőségellenőrző rendszer" létrehozásáról fogadtak el határozatot. A gazdaságirányítás minőségét befolyásoló eszköztárát teljes egészében igénybe kell venni ezen folyamat jobbításához. *A múlt évi veszteségeink 12%-kal emelkedtek a leminősítés és a garanciális javítási költségek emelkedése miatt.* Export szállításoknál a visszaszállított áru az utóbbi 3 évben a háromszorosára emelkedett a korábbi időszakhoz viszonyítva, s az ebből eredő devizaveszteség kétszeres volt.

Mi a minőségi reklamációk főbb oka? 57 százalékban a technológiai fegyelem megsértése, 11 százalékban a minőségellenőrzés elmulasztása, 9 százalékban a csomagolási hibák előfordulása.

A munkafegyelem kérdéséhez érve a Minisztertanács elnökhelyettese azt mondotta, ez társadalmi méretű feladat országunkban. A munkaidőalap kihasználásának fokozása kell, hogy a minőség javulásában is eredményt hozzon. Hangsúlyozta, a vezetői döntéseknek mindenkor figyelembe kell venniük a minőségügy kérdését. Ezzel egyidejűleg a gazdasági szerveknek meg kell ismerniük a korszerű minőségszabályozás eszközeit, a versenyhelyzet kikényszeríti majd ezt a jövőben.

Marjai elvtárs zárva előadását, kiemelten hangsúlyozta, hogy a minőség kérdése a magyar társadalom előrehaladásának, a nemzetközi pozíció erősödésének feltétele, éppen ezért a minőséget társadalmi üggyé kell tenni.

700 ezren mozognak

A plenáris előadások következő előadója *dr. Bukta László*, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnökhelyettese volt, aki az *„Állami intézkedések a munkaidőalap védelme és növelése érdekében"* című előadásával csatlakozott Marjai elvtárs megnyitó beszédéhez. Ismertette azokat a gazdasági, jogi intézkedéseket, melyeket a munka becsületének, a munkaidőalap védelme, azaz a minőség védelme érdekében kell megtenni. Foglalkozott a munkaerő hatékony kihasználásával, kiemelte a szakmastruktúra, az oktatás, az átképzés, a továbbképzés szerepét ebben a folyamatban. Rámutatott szervezési, munkafegyelmi problémákra. *Évente 700 ezer ember mozog a munkahelyeken.* A munkahelyváltoztatás igen sokszor a lazább követelményű munkahelyek irányába történik, mely folyamatot csökkenteni, megállítani széles körű ösztönzéssel lehet. A minőségi munkaerő biztosítását tehetik lehetővé olyan intézkedések, mint: bővíthető az ingázó dolgozók utazási költségtérítése a jövőben; gazdaságilag elmaradt területek fejlesztésére munkát kell vinni az embereknek; meggondolandó Budapestről munkakapacitás letelepítése, ami ugyan költséges, de 5–6 év távlatában megéri; gazdaságtalan, felesleges munkakörök megszüntetése; munkaerőirodák felállítása, működtetése a munkaerő közvetítésére országosan; 15 hónapos elhelyezkedési támogatás stb.

Az előadó a továbbiakban hangsúlyt adott annak, hogy *a teljes foglalkoztatottság az állam feladata, a hatékony foglalkoztatás viszont a vállalatoké.* Nemzetgazdaságunk fejlődése függvénye a szakmai munkaerő jó foglalkoztatásának. Igyekezzenek a vállalatok a lazaságok megszüntetésére, melyet ne kampányszerűen végezzenek. Fájdalmas műtétnek nevezte a most beinduló és végbemenő, a gazdaság hatékonyságát növelő folyamatokat, s kérte a vállalatokat, hogy mindezt úgy igyekezzenek elvégezni, hogy a humánus tevékenység kapjon teret.

A plenáris előadások után három szekcióban folytatódott a konferencia programja, az ipari tárca, az építőipar és mezőgazdaság, élelmiszeripar területéről hangzottak el korreferátumok, melyek a délelőtti előadások színvonalának megfelelően igen hasznosak és tanulságosak voltak, de a terjedelmi korlátok nem adnak lehetőséget azok részletes ismertetésére.

Dr. Kiss Elemérné

Ülést tartott a vállalati tanács

Alaptőke innovációra

November 17-én ismét összeült a vállalati tanács. A napirenden egyetlen téma szerepelt, mégpedig az Agrár Innovációs Bank Betéti Társulásnak *alaptőke* átadása.

Az AIB megalakulásakor elsősorban a mezőgazdaság és élelmiszeripar fejlesztéseinek finaszírozását tűzte ki célul. Eddigi működéséről tájékozódva, vállalatunk megállapíthatta, hogy az átlagos kamatlábnál mindenképpen, de az egyes kötvények után járó kamatnál is magasabb hozadékot produkált.

Igen nagy vonzerőt jelent az, hogy a többi bankkamattal ellentétben, az AIB-től kapott kamatokat az érdekeltségi alapba kell helyezni. Az alapszabály azt is rögzíti, hogy a betétesek kedvezőbb feltételek mellett juthatnak hitelhez. Az AIB 1987. január 1-jével részvénytársasággá alakul. Ez annak a jele, hogy az Agrár Innovációs Bank olyan erős pozícióban van, hogy a részvénytársasági formát vállalhatja, annak minden kötelezettségével, kockázatával együtt.

A vt hosszan tárgyalta a tőke-elhelyezés előnyeit, hátrányait, illetve a továbbiakban részvény vásárlását.

A vt döntése alapján a jelenleg meglévő Agrár kötvényeinket értékesítjük, valamint a szabad érdekeltségi alapunkból hozzájárulunk a bank alaptőkéjéhez. Ez az átadott tőke 1987. január 1-jével részvénnyé válik, s további részvényjegyzéssel, összesen 10 millió Ft értékű lesz a részesedésünk.

A továbbiakban igazgató elvtárs tájékoztatást adott a gazdálkodás eredményeiről és válaszolt a vt-tagok kérdéseire.

Simon Éva

Tűzoltók gyakorlata

November 16-án a vállalati tűzoltók két raja tűzoltási gyakorlaton, ill. bemutatón vett részt. A délelőtt 9 órakor tartott eligazítás után *Révész Sándor* tűzvédelmi főelőadó meghatározta a tűz feltételezett helyét. Mindkét raj a 2 perces szintidőn belül, megfelelően hajtotta végre a feladatot.

Éves tematikában meghatározott elméleti és gyakorlati oktatáson felül nagy szükség van a vállalati tűzoltók eredményes munkájára. Ezt bizonyította a régi porelválasztónál az „éles gyakorlat" is.

Az ez év szeptemberében beérkezett 800 l/p. hordozható motoros fecskendővel már komolyabb technikai felkészültséggel rendelkezünk. Kezelése és szakszerű használatának elsajátítása hosszabb időt igényel.

Szeretnénk tűzoltóversenyeken is bizonyítani a rajok felkészültségét, hiszen a felkészülési idő alatt elsajátított fogásokat, a versenyeken szerzett tapaszalatokat kamatoztatni lehet. Minden tűzesetnél másodpercekkel sok-sok értéket lehet megmenteni, legtöbb esetben milliókkal kell számolni.

Július 18-án a Belügyminisztériumban közös értekezleten tárgyalták meg az ország tűzvédelmi helyzetét, különös tekintettel az utóbbi időszakban kiemelkedően nagy kárral járó tűzesetekre, és jelölték meg a június 5-i minisztertanácsi határozatból a rendőri szervekre, az állami és vállalati tűzoltóságra háruló feladatokat.

Sajnos, 1986-ban a dohányiparon belül is volt komoly kárral járó tűzeset. a NYIDOFER nyírbátori üzemének területén. Az Állami Biztosító által megállapított kár 21 millió forint volt.

A tűz megelőzése a vállalat minden dolgozójára vonatkozik. A tűz oltására és a vagyonvédelemre szintén érvényes. Ezért az a törekvésünk, hogy a vállalati tűzoltókat lehetőleg különböző munkaterületekről szervezzük. Más-más beállítottságú és szakmai tudású dolgozókból ezt hiszem egy ütőképes csapatot sikerül(t) formálni. A november 16-án tartott gyakorlat alkalmával részben ezt akartuk igazolni. A bemutatót megtekintő vezetők elismerően nyilatkoztak.

Megragadom az alkalmat, és szeretnék köszönetet mondani a vállalati tűzoltók nevében *Hirczel József* tpk.-nak, aki 1960 óta vezetője a vállalati tűzoltóságnak, decemberben megy nyugdíjba. A továbbiakban jó egészséget és eredményes munkát kívánunk!

Biczó Dezső
tpk. h.

Nőknek: erről - arról

Év végi ünnepek

Ünnepeinket, mint pl. a karácsony és szilveszter, népi hagyományaink még jobban kiemelik. A karácsony estét és az utána következő két napot a díszes karácsonyfa, a betlehemezés teszi színessé. Azonban az ünnep fénypontja mindenütt a karácsonyi lakoma.

Karácsonykor fő étel a pulyka és a diós–mákos beigli.

– *Gesztenyével töltött pulyka:* Hozzávalók: 1 közepes nagyságú hízott, fiatal pulyka (kb. 2,5–3 kg), 60–80 dkg darált zsíros sertéshús, 80 dkg gesztenye, 2 tojás, 12 dkg zsír, só, bors, 2 dl tejszín. A gesztenyét megtisztítjuk és egy kevés levesben vajjal megpároljuk, majd lehűtjük. A finomra darált húst megsózzuk, borsózzuk, tejszínt öntünk hozzá és egy-két tojással jól összegyúrjuk, majd könnyedén hozzákeverjük a gesztenyét. Közben a megtisztított pulyka mellcsontját hegyes, éles késsel óvatosan kifejtjük. A pulyka belsejét besózzuk és az elkészített töltelékkel megtöltjük. A nyílást vékony zsineggel bevarrjuk, megformázzuk, a pulykát besózzuk és tepsibe teszszük. Ezután olvasztott zsírral leöntve, nem túl forró sütőben többszöri locsolással, szép pirosra, puhára sütjük. Sütési ideje kb. 2–2,5 óra. Sütés után 20 percig pihentetjük. Zsírjából pecsenyelevet készítünk, hasábburgonyát adunk hozzá.

A diós–mákos beigli receptjét minden háziasszony ismeri, ezért inkább nézzük a szilveszteri szokásokat.

Az általános hiedelem szerint az újévi cselekedetnek hatása van az egész évre. Például azért szoktak ezen a napon korán kelni, hogy egész évben korán kelők legyenek, vagy kútnál mosdani, hogy egész évben frissek legyenek. Bíztak a falusiak a kimondott szó varázserejében is. Az újévi köszöntők tele vannak jókívánságokkal. Szilveszter estéjén nem malacot, hanem halat, nyulat, őzet és szárnyast esznek. A hal elúszik, a gyors lábú nyúl vagy őz elszalad, a szárnyas elrepül az óesztendő bajaival. Újévkor fő étel a malac. Ugyanis előre túrja a szerencsét, míg a szárnyas elkaparná.

Rné

Elnézést kérünk olvasóinktól lapunk késése miatt. A határidőcsúszás rajtunk kívül álló okok következménye.

Szerkesztő Bizottság

A hetedik helyen

Verseny Nyíregyházán

1986. november 12-én került megrendezésre Nyíregyházán immár másodszor a dohányiparágak, illetve vállalatok közt a fiatal mérnökök és közgazdászok vetélkedője. A rangos esemény kezdeményezője és házigazdája az elmúlt évben a Sátoraljaújhelyi Dohánygyár volt. Ekkor gyárunk csapata a II. helyen végzett. Itt elsősorban dohányipari témák domináltak. Nem úgy az idei vetélkedőn. A házigazdák profilja ugyanis alaposan rányomta bélyegét a verseny témakörére.

Az alábbi 8 vállalat 5 fős csapatokkal indult a vetélkedőn: Sátoraljaújhelyi Dohánygyár, Nyíregyházai Fermentáló, Dohányipari Kutató Intézet, Debrecen, Budapesti Kutató Intézet, Debreceni Dohánygyár, Debreceni Fermentáló Vállalat, Egri Dohánygyár, végül a Pécsi Dohánygyár. A csapatunk tagjai voltak: *Keszténé Kiss Jolán, Hegyi József, Puskás Ferenc, Tálas Károly, Fehér Sándor.*

A több mint 5 órás vetélkedő 9 feladatcsoportból tevődött össze, melyek szerteágazó ismereteket, témaköröket öleltek fel. A szakmai blokkban dohányvágat felismerése volt a feladat típusra, fajtára, minőségre. Majd egy eléggé szokatlan forduló következett: számítógép segítségével a szénszállítás optimális útját kellett megtervezni, gazdaságossági tényezők figyelembevételével. Itt több csapat elvérzett, és ezzel a verseny mezőnye eléggé szétszóródott. A dohányipar történeti kérdéskörét TOTÓ foglalta össze. Majd lazító, játékos logikai feladatok következtek. Izelítőül a kérdések egyike: ha öt pók öt perc alatt 5 szúnyogot eszik meg, 100 pók 100 perc alatt hányat. A keresztrejtvény megfejtésének betűiből fermentáló gépek típusait kellett meghatározni. Majd fermentálással kapcsolatos feladatok következtek, folyamatábrák, paraméterek meghatározása, hiba esetén a beavatkozások leírása. Ez a kérdéskör komoly fejtörőt okozott a csapatunknak és általában a négy dohánygyár versenyzőinek, hiszen erre vonatkozóan gyakorlati ismeretekkel egyáltalán nem rendelkeztek. Végül a politikai kérdések után számítógépes játék oldotta egy kissé a verseny izgalmait.

Csapatunk a hetedik helyen végzett. A kis társaság – levonva a vetélkedő tanulságait, azonnal pótolta ismereteinek hiányosságait. A házigazdák KISZ-titkárát kalauzul kérve üzemlátogatáson ismerkedett meg a fermentálási folyamat fázisaival, technológiájával. Az izgalmas nap finom vacsorával és fehér asztal melletti baráti tapasztalatcserével zárult.

— Szőts —

Az üzemorvos írja

Az alkoholról

Napjainkban nagyon sok szó esik az alkoholfogyasztás káros voltáról, komoly intézkedések is történtek az alkoholfogyasztás visszaszorítása érdekében, ezeknek az ismereteknek és intézkedéseknek azonban még nincsen átütő eredménye. Lényeges tehát, hogy újból foglalkozzunk ezzel a kérdéssel, bár a „Dohánygyár" c. újságban egyszer már foglalkoztunk. Tudnunk kell elöljáróban azt, hogy az alkohol évi félmilliárd forint táppénzköltséget, négymilliárd forintnyi gyógykezelési költséget és tízmilliárd forintos termeléskiesési költségkihatást eredményez.

Az alkohol káros hatását elsősorban az alkoholistákra fejti ki, de hat az alkoholista családjára, környezetére, s ezzel még olyan károkat is okoz, amelyeknek anyagi vonzata nem mérhető fel, nem szólva társadalmi hatásáról, jelentőségéről.

Orvosi nyelven szólva alkoholista az, aki alkoholfüggőségben él, bizonyos mennyiségű alkoholt rendszeresen fogyaszt. Az alkohol elfogyasztása nélkül közérzete rossz. Jelenleg úgy tartjuk, hogy hazánkban minden 6., 7. férfi alkoholistává válik élete folyamán. Nő az alkoholista nők száma, mivel az alkoholisták egyötöde nő (kb. 100 ezer alkoholista nő él hazánkban).

E számadatok mögé tekintve figyelemmel kell lennünk az alkoholfogyasztás egészségügyi következményeire. Az alkoholizmus hatására gyomorfekély, gyomorhurut alakulhat ki, nő a vérnyomás, az infarktus, az agyvérzés és bizonyos rosszindulatú daganatok kifejlődésének lehetősége. A májkárosodásban meghalt betegek 58%-a alkoholista. Az alkoholizmus hatására növekszik az idegbetegségek száma is, ilyen az alkoholos pszichózis, delirium, tremens stb. 1980-as adatok szerint az ilyen idegbetegek által elfoglalt ágyak 13%-át az alkoholisták adják ki. Az öngyilkosok között is jelentős számban vannak rendszeresen alkoholizáló emberek.

Ha az alkoholizmusnak ilyen káros hatása van, felmerül a kérdés, mi hozza ezt létre és hogyan küzdhetünk ellene. Ezzel kapcsolatban több elmélet is van. Bizonyos vizsgálatok szerint egyes emberek szervezetében az enzimek lassabban, más emberek szervezetében gyorsabban bontják le az alkoholt. Ennek következtében ugyanaz az alkohol mennyiség egyes emberek szervezetét károsítja, másik ember szervezetét nem, illetve kevésbé. Ha így tekintjük a dolgokat az alkoholizmus betegség.

Persze ez nem fogadható el teljes igazságnak, hiszen az igaz, hogy az alkoholista beteg; beteg az idegenrendszere, a mája, a szíve, de ez már csak következménye annak, hogy alkoholista. Az előbbi enzimhatás-elmélet ott hiányos, hogy ugyanolyan enzimrendszerű emberek közül az egyik az alkohol tartós hatását úgy fogja fel, ez nem tesz jót nekem, érzem a rossz hatást, nem iszom. A másik ember azt mondja, érzem a hatását, tehát iszom. Ugyanarra az alkoholhatásra való különböző reakciót több társadalmi tényező határozza meg. Egyik ilyen a helytelen társadalmi szokások: ünnepelni csak itallal lehet és a különböző névnapok, ünnepek alatti italfogyasztás rászoktatja azt is, aki különben nem igényelné. Más embereknél az a probléma, hogy gyenge egyéniségek, problémáikat nem tudják megoldani sem otthon, sem a munkahelyen, ezért feszültség keletkezik bennük. A ivással pillanatnyilag az ilyen jellegű feszültség csökken, de természetesen semmi problémája nem oldódik meg, sőt újabbak keletkeznek. Sokan nem tudnak a társadalomba beilleszkedni, sem normális munkahelyi, sem normális társasági, családi kapcsolatot kialakítani, és ez okoz feszültséget. Ez főleg a fiataloknál idézi elő azt, hogy italhoz nyúlnak. (Ennek hátterében sokszor állnak alkoholista szülők, vagy szétbomló családi állapot, ahol vagy az anya vagy az apa érzi úgy, hogy joga van az „élethez" és egy új társsal odébb áll nem törődve azzal a fiatal élettel, aki neki köszönheti létét, és akinek szintén volnának jogai, mégpedig apjával, anyjával ép családban felnőni, és úgy indulni az életbe.)

Mi lenne tehát a teendő az alkoholizmus elleni küzdelemben? Először is pontosan betartani azokat a rendelkezéseket, amelyeket államunk hozott, különös tekintettel a munkahelyi italozások megszüntetésére, és a fiatal korúaknak szóló alkoholtilalomra.

Másodsorban a társadalom szemléletének kellene változni. Ne legyen bocsánatos bűn, hogy „bár megissza a magáét, de azért arany keze van", Előbb-utóbb ennek az embernek is remegni kezd az „arany keze", és ivásának következményeit nemcsak a szűkebb környezete, de az egész társadalom kénytelen viselni. Fontos volna, hogy ne csak az legyen az ünnep és a szórakozás „jót iszunk", vagy ital mellett beszélgetünk. Közös kirándulás, színház, hangversenylátogatás, tánc szórakoztatóbb lehet és főleg egészségesebb.

A család is fegyelmezze magát. Gyermekünk ne csak a munkahelyi problémákat hallja, hanem beszéljünk a jól végzett munka örömről is. Ne azt mondogassuk, hogy dolgozni muszáj, és azt nem szeret senki, hanem mondjuk néha azt is, hogy örömet jelent a munkában eredményeket elérni, hogy bizony hiányozna a gyár ha nem jöhetnénk be többet. A magánéletünk egyes lépéseit fontoljuk meg. Ha úgy látjuk, hogy változtatni kívánunk életünkön, először gondoljuk végig, hogy vajon gyermekünk élete – akit mi akartunk – hogyan fog a továbbiakban alakulni. Talán legjobban úgy fejezhetném ezt ki, hogy nem arra volna szükség, hogy kulturáltan váljunk el, hanem arra, hogy kulturáltan maradjon együtt a család.

Dr. Varga Éva

Kínai hír Egerből

Egri testvérlapunkban egy érdekes cikkecskét olvashattunk egy értékes leletről. Íme a cikk:

Kínai régészek ásatásaik során 50, meglepően jól konzervált emberi tetemre bukkantak. Már az első vizsgálatok kimutatták, hogy a leletek kora háromezer évesre tehető. A maradványok tüzetesebb megszemlélése után megállapítható volt a csontrendszer alapján, hogy ez a valahai embercsoport a mongoloid fajtához tartozott, ahhoz az embertípushoz, amely a mai Kínát népesíti be.

A sírhelyszerűségből előkerültek az elhantoltak gyapjúból és nemezből készült ruházatának meglehetősen épen maradt maradványai is. Hogy a leletek különlegesen jó állapotban kerültek a felszínre, ez nemcsak az archeológusok ügyességének köszönhető, hanem annak is, hogy az ásatási terület száraz és meleg éghajlati zónába tartozik. Így a testek mintegy konzerválódtak az évezredek folyamán.

Keresztrejtvény

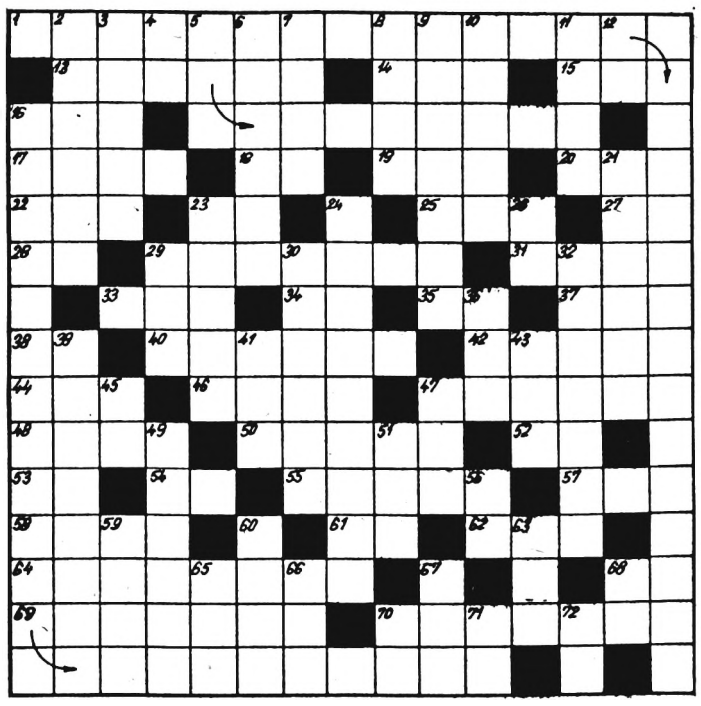

Vízszintes: 1. A megfejtés első része, (zárt betűk: V. K. H. A. A. R. Á. S). 13. Koldul. 14. Tagadószó. 15. Jutalom. 16. Tejtermék. 17. Női név. 18. A magnézium vegyjele. 19. ... Zeppelin. 20. Ane – keverve. 22. Vízinövény. 23. M. É. 25. Összedőlt ház. 27. A tetejére. 28. Azonos mássalhangzók. 29. Esernyő. 31. Sport a fordítottja. 33. Arcszín. 34. Idegen kettős betű. 35. Fonetikus mássalhangzó. 37. ... Sámuel. 38. Központi Bizottság. 40. Érettségi. 43. Bizonyítók. 44. ... Land. 46. Olasz férfinév. 47. Zeneszerző (Pál). 48. Francia nép (ford.). 50. Fájdalomcsillapító. 52. ...-en. 53. Y. A. 54. Rangjelző. 55. Francia férfinév. 57. Kevert jós. 58. „A" dáridó. 61. Tantál. 62. Népies folytonossági hiány. 64. „Jól jegyezd meg" — latinul. 68. Egyszerű szerszám. 69. Kuroszane filmje. 70. Vízipipa.

Függőleges: 2. Kozák kapitány. 3. Vízitündér. 4. Sorszám rövidítve. 5. A megfejtés harmadik része. (Zárt betűk: A. J. I.). 6. Férfinév. 7. Pest megyei község. 8. Oson. 9. Elegy. 10. ... Jorge. 11. Add. 12. Édesség fele. 16. A megfejtés második része. (Zárt betűk: A. K. C.). 21. Az alvilág folyója. 23. Vár. 24. A szerelem istennője. 26. Nekem — angolul. 29. Arthur Gordon ... 30. Racunina közepe. 32. Egyházi méltóság. 36. K. T. A. 39. Tóparti. 41. Kamionok jelzése. 43. Állami bevétel. 45. Kicsinyítő képző. 47. Idegen női név becézve. 49. Válogatott hátvéd. 51. Szovjet folyó. 56. Azonos betűk. 59. ... Redding. 60. A Vörös Rébék szereplője. 63. Fehérnemű. 65. Hím állat. 66. Somogy megyei község. 67. Azonos hangzók. 68. Létezik. 70. N. S. 71. Csak a szélin rak. 72. Szovjet repülőgéptípus.

Beküldendő a vízszintes 1., a függőleges 5. és 16. sorok helyes megfejtése január 5-ig. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző havi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: „Adyt Lédától még a halál sem választhatta el, mert már korábban szakítottak". Könyvjutalmat nyert: TÓTH TERÉZ, PÉCS.

A keresztrejtvényt **Takáts László** készítette.

Hírek

A Minisztertanács 1986. július 17-i határozatának végrehajtására meghosszabbított ügyfélfogadást vezettek be a Társadalombiztosítási Igazgatóságon. Az állampolgárok részére minden csütörtökön 7.30 órától 18.00 óráig teljes körű ügyintézést biztosítanak. Az egyéb napokon az ügyfélfogadási idő nem változik.

*

A Dohányipari Szabványosítási Bizottság ez évi üléseinek eredményeként módosításra került az MSZ 20549 Dohánygyártmányok nagyméretű kocsánytartalmának meghatározása, az MSZ 2051086 Dohány és Dohánygyártmányok nedvességtartalmának meghatározása c. szabvány. Letárgyalta az MSZ 20495/4–86 „Cigaretták füstösszetétel-vizsgálata, szén-monoxid tartalom meghatározása" és a 20563–86 Dohány és Dohánygyártmányok terminológiája c. szabványtervezeteket. Ezen szabványtervezetek a jövő év elején lesznek hatályosak.

Hobbi

Komposztálás

A kiskerttulajdonosok egyre nehezebben jutnak istállótrágyához. Különböző szerves hulladékokból komposztálással kitűnő, teljes értékű szerves trágyát készíthetünk.

A komposzttelep számára lehetőleg magasabb fekvésű, száraz, félreeső, árnyékos helyet keressünk, legpraktikusabb 2–3 m hosszú és 2 m széles terület. A helyét tisztítsuk meg, majd a földet egy ásónyom mélyen emeljük ki. Lényeges arra vigyázni, hogy a telep alá ne folyhasson víz, mert ebben az esetben a hulladék elrothad. A hulladékot egyenletesen elterítve 20–25 cm-enként rétegezzük prizmaszerűen építve a komposzttelepünket, amíg az 1–1,5 m magasságot el nem éri. Tartalmasabbá teszi, és elősegíti az érést, ha rétegenként 10–20 dkg vegyes műtrágyát szórunk rá négyzetméterenként. Fokozza értékét a rászórt baromfi-, galamb- és nyúltrágya. Végül a prizma tetejét és oldalát földdel terítsük be. 1–2 m² komposzt általában egy év alatt gyűlik össze. Ez idő alatt telepünk egy kis gondozást, törődést igényel. Védeni kell a kiszáradástól, ezért időnként locsoljuk meg vízzel, trágyalével, hogy nyirkos maradjon. Ügyeljünk arra, hogy a prizma ne gyomosodjon el. Fontos a telep szellőztetése, levegőztetése, melyet szellőzőlyukakkal biztosíthatunk. Ha nem gondoskodunk szellőzőlyukról, akkor 3 havonta forgassuk át az egész anyagot. Átforgatás alkalmával a száraz részeket öntözzük meg. Így kezelve másfél, két év alatt érett, földszínű, jó minőségű komposztrágyát nyerünk.

Drávavölgyi József

SPORT

A „nagy banda" és a nők

Nem mindennapi futballcsemegét láthatott az érdeklődő közönség november 29-én, szombaton a déli órákban az Őz Utcai Általános Iskola betonján. A dermesztő hidegbe kivonuló csapatok ugyanis eltérő nemet és korosztályt képviseltek. A dohánygyári női csapat régi dédelgetett álmát váltottta valóra és merészen mérkőzésre hívta ki a „nagy bandát", a városi bajnokság I. osztályát megjárt dohánygyári „öregfiúk" csapatát. Eredetileg teremlabdarúgó összecsapásról volt szó, de kiderült: a teremben csak kisméretű kapukra lehetett volna játszani. A lányok abban bízva, hogy egy méretesebb kapuba valószínűleg könnyebben beletalálnak a labdával – a hideg ellenére a szabadtéri játék mellett döntöttek...

A pályára lépő csapatok összeállítása a következő volt: férficsapat – *Milkovics Sándor, Nagy Csaba I., Varga Ferenc, Laufer Péter, Nagy László, dr. Gábor József, Albrecht Béla, Guth László, Paczári Miklós.*
Női csapat – *Pécsi Katalin, Tóth Magdolna, Keszthelyi Ibolya, Erős Mónika, Szőts Rózsa, Bánkutiné Baranyi Júlia, Katreiner Vali.*
Játékvezető: *id. Hirczel József.*

Már a mérkőzés kezdete előtt remek hangulat kerekedett. A hölgyek virágot kaptak ellenfeleiktől. Ettől a nemes gesztustól teljesen elérzékenyültek és talán ennek köszönhető, hogy a férficsapatnak egyetlen sérültje sem akadt a meccs végére. A lányok pedig kondícióerősítő kis csomaggal lepték meg a fiúkat. Mint utólag kiderült, nem éppen a legjobb taktikai húzás volt, mert inkább valami gólrúgásgátló szert kellett volna kotyvasztani (pl. olyasmit, amitől két kaput látnak) és mérkőzés előtt titkon beadni az ellenfélnek.

Ünnepélyes bevonulás, kölcsönös köszöntés után bírói sípszóra kezdetét vehette a nagy összecsapás. Mivel jómagam is ott rúgtam a bőrt, úgy éreztem, képtelen lennék az események elfogulatlan kommentálására, ezért megkérdeztem néhány nézőt, ill. játékost, hogy látták ők az eseményeket a pálya széléről.

Marton László: – Örültem a kezdeményezésnek. Minden tiszteletem a vállalat régi nagyhírű férficsapatáé, akikkel egyenként is jó személyes és munkakapcsolatot tartok. Nagy örömömre szolgált együtt látni játszani őket, különösen ilyen rangos ellenféllel – a női csapattal. Szóval, jól mutattak együtt. Ugyan a lovaglasság szabályait átlépték, mivel kiverték a nőket, de ez is azt bizonyítja, hogy régebben igazi nagy csapat lehetett ez a gárda.

Nagy László: – Megtiszteltetésnek éreztem a kihívást. Jó volt újra együtt játszani azokkal a fiúkkal, akikkel tíz-egynéhány évvel ezelőtt nap mint nap együtt rúgtuk a focit. Kellemes, vidám meglepetés volt a lányok ajándéka. A játékról annyit, hogy a lányok lelkesen, szorgalmasan játszottak. A labdakezelési technikájukon még javítani kell. A bevezető ötperces teremmeccseket különösen élveztem.

Nyujtó Teréz: – Izgalmasnak és merésznek találtam az „öregfiúk" kihívását a fiatal ellenkező nem csapatától. Lassú víz partot mos – és győzelmük is ezt igazolta. A lányok temperamentumos játékával szemben többet ígért a sokéves tapasztalt, higgadtabb, játékosabb játék. Nagyon tetszett a Duci labdakezelése és a Laufer Péter kapujátéka. Lehet, hogy győzelmükbe besegített a gyakori csere is, ami nem azért volt, mert hamar elfáradtak, hanem mert olyan sokan jöttek el és olyan hideg volt, hogy nem lehetett sokáig álldogálni a pálya szélén.

A mérkőzés végeredménye egyébként – úgy mellékesen – 4-0 lett a férfiak javára. A lányok úgy érezték, hogy ezt a négy gólt ajándékba kapták és alkalomadtán – ahogy ezt az illem diktálja – feltett szándékukban áll visszaadni. A leglelkesebbek a meccs után teremben kislétszámú vegyescsapatokat alakítva folytatták a játékot, kifulladásig. Hogy mennyire hasznos és gyümölcsöző volt ez a találkozó, azt az a tény is bizonyítja, hogy a meccs utáni jó hangulatú tapasztalatcserén túlmenően a két csapat már a közös edzések lehetőségét latolgatja.

Szőts Rózsa

Az energiáról

Hány foknak kell lennie?

A leghidegebb: a dohányzó

Az előző számunkban a vállalat energiahelyzetével, ezen belül a fűtéssel is foglalkoztunk.

A nagyobb érdeklődésre való tekintettel kivonatosan ismertetjük a 11/1979. (VII. 17.) NIM sz. rendeletet, mely az egyes helyiségek fűtési hőmérsékletének meghatározásáról, és a takarékos fűtésről szól.

A rendelet kimondja, hogy

— a hőmérsékletnek mindig olyannak kell lennie, amely megfelel a helyiség tényleges használatának;

— az előírt hőmérsékleti értéktől legfeljebb +2 Celsius-fok eltérés lehet;

— a hőmérsékleti értékek betartásáért az üzembentartó vezetője a felelős;

— a rendszeres ellenőrzéskor a helyiségek belső hőmérsékletét a helyiségek közepén a padlószint felett bölcsődékben, óvodákban 0,2 m, alsófokú oktatási intézményekben 0,5 m, egyéb helyiségekben 1,5 m magasságban kell mérni;

— a túlfűtést a használónak azonnal jelentenie kell az üzemben tartónak és amennyiben lehetősége van a hőmérséklet szabályozására, azt megtenni köteles (pl. radiátort el kell zárni, ill. szakaszosan kell üzemeltetni.)

A különböző rendeltetésű helyiségek fűtési értékei:

		hőmérséklet
1.	Vállalatok	
	Belső lépcsőház	°C 16
	Büfé	13
	Irodák	20
	Dohányzó	16
	Ebédlő	18
	Tanácskozó	18
	Előcsarnok, raktár	16
	Folyosó	16
	Fürdő	24
	Konyha	16
	Laboratórium	20
	WC	16
2.	Szállás jellegű épületek	
	Vendégszoba	20
	Fürdőszoba	24
3.	Egészségügyi és szoc. épületek	
	Bölcsődei átadó	22
	Óvodai átadó	20
	Étterem	20
	Gyermekszoba	20
	Orvosi rendelő	22
	Öltöző	22
	WC	20
4.	Ipari létesítmények	
	Asztalosműhely	20
	Dohányüzem	18
	Étkező	18
	Kapus szoba	18
	Műhelycsarnok	18
	Rajzterem	20